

דפי עיון

"ליהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.
וכך הוא אומר:
"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

במפרשים

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משואות-יצחק

יר"ל ע"י מ. מושקוביץ * משואות-יצחק 79858, ד.ב. עדה-גת * טל': 08-8581440 * פקס: 08-8503835

שנת תשס"ג

פרשת תצוה

א. רמב"ן עם פירוש הרב שמואל.

פרק כתי פסוק ה': (ח) והם יקחו את הנהב. והנה כל הצנאות עד כאן חייב במשה עצמו, ועשתה, העשתה, ונתת. וזה שידבר אל כל הנשי לבי שישישו דבגדיהם. ולכן אמר והם יקחו את הנהב ואת הנהב, שיקבלו הנהב. וכן הצביר ישישו בה את הנהב, והשנים לאמר שלא ישקול להם הנהב ולא ימנהו. כי באמרים הם, כצנין שנאמר: ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעושי המלאכה. כי באמנות הם עושים. וכאשר נאמר בבגדים הוא הדין בכל מלאכת המשכן. כי ביום הראשון בלבד כתוב יקחו מלמני משה. והם נראו שלא בושבו לקחו הכל מלמניו, ובשאר הימים הכיחו אליהם. ולכן כתוב: ויאמרו אל משה לאמר סרכים הפם להביא. כי להם היו מכיאים, לא שיתנום למשה והוא ישקול על ידם אבל הם לאחר שגבו הכל מנו ריקלי ואמרו למשה כדכתיב ויהי חוב החנופה ונר:

(ה) והם יקחו... ויקחו את הנהב... ונתת... וזה שידבר אל כל הנשי לבי שישישו דבגדיהם. ולכן אמר והם יקחו את הנהב ואת הנהב, שיקבלו הנהב. וכן הצביר ישישו בה את הנהב, והשנים לאמר שלא ישקול להם הנהב ולא ימנהו. כי באמרים הם, כצנין שנאמר: ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעושי המלאכה. כי באמנות הם עושים. וכאשר נאמר בבגדים הוא הדין בכל מלאכת המשכן. כי ביום הראשון בלבד כתוב יקחו מלמני משה. והם נראו שלא בושבו לקחו הכל מלמניו, ובשאר הימים הכיחו אליהם. ולכן כתוב: ויאמרו אל משה לאמר סרכים הפם להביא. כי להם היו מכיאים, לא שיתנום למשה והוא ישקול על ידם אבל הם לאחר שגבו הכל מנו ריקלי ואמרו למשה כדכתיב ויהי חוב החנופה ונר:

מאמר

1. מה קושי האמרי פסוק?
2. מה עשה משה ומה עשו חכמי הלכה?
3. מיתם כאן פנים של נאמנות, איך מיה נמתרם?
4. מה פסוק נצפה כאן כדי למסק את המסקיות?

* * *

ב. אור-החיים.

פרק כתי פסוק לה:

לה) וקצאתו ולא ימות. וראה שאם לא היה לו הפקדונים שמשוחזרים עם הקול, הנה היה לוקחים, שאם לא כן ולא היה כוננו ולא לוקחים בקדים הנה אמר ולא ימות אחר תשלום הקדים או לקחה אחר השלום ה' בקדי כתי גדול ולא באקצע, אלא ללקח על הקדי קא שתיב אסלו על הפקדונים, ובפסוק האמר בסוף מעשה הקדים וכתוב וקחו על אהרן ונר ילא ישא, וכן ימות ישם חוב על קולקו מחקר בקדים.

2/...

תצורה

אלות

1. מה פירוק מ"כ מציוני כאן?
2. פרשנו מדגיש משמו מיוחד הקשר לפראנז'ים אצור לכלל המצויים, אהו?
3. מה הוא סדרן הקשר ללפישה מצדי המכונה סדרק כלל?
4. לאור זאת מה המיוחד כאן עם המצאונ'ים?

* * *

ג. תוקפת ברכה.

פרק בחי פטוק להו

השטח קלל בבואו אל הקודש (כ"ה ל"ה)
 לשירוש המפרטים היתה השמשה הקול צ"י הפענונים המלחם במצול. על
 יסוד פטוק זה פירשו א"ה כאלפים בטרר העבודה ליוחכים את חלסון
 "קמץ (הכתיב) סמנה קיש צפדו לפריכת"י. כליטה. בעת שנבנס לקדשי
 קדשים עם מחתה הקטורת היו צפדו מצללים צ"י המפדנים קבומעול.
 אבל כאיר ה"י סומנה יעו כי כידוע ובמבואר כר"ש ברשה אחרי, ה"י
 להקטו ליוחכים ק"י מיני בגדים לכל עבודת היום. בגדי זהב ובגדי לבן.
 וכל העבודות המייבשות לכל השנה. כמו המידים ומוספים. זה עובד ביוחכם
 בבגדי זהב. יבגם היו פענונים. כמבואר בררשה כאן. אבל העבודות המייבשות
 ביחד ליוחכים. כ"י מצשה הקטורת בקדשי קדשים. ה"י עובד בבגדי לבן.
 וכל זה מבואר בפרשה במדינה אחרי. 'בהלמד ממ' דגיש (כ"ו א') מבני פה
 את כה"ג וכנס לפני ולפנים בידה"ש לצבד עבודה בבגדי זהב. לפי שא"ת
 קטינור נעשה טעבור. כי הוהב כוכדי את ע"ן העגל דחייב כי יתקרו להם
 אלהי זהב (פי תשא, ל"ב ד"ג).

ידוע בררשה כאן. הפענונים היו מחוברים רק לבגדי זהב. אבל בגדי
 לבן היו קלא פענונים. ואם כן, אי אפשר לומר שצלצול צפדו בעת שנטנס
 לקדשי קדשים היו צ"י הפענונים שבבגדי.

וכאמת כבה הצלצול בצפדו ה"י כמבואר ב"מא ס"ד כ"י כי בראש
 ופחתת שצם המסירה התקבצת ה"י"ק ואירש"י. כבעת בררשה ספקטש
 והמבדע קול לקים ונטבע קלל בבואו אל הקודש. עכ"ל.

למה פירוק לפי זה הלסון ונטבע קולו בלשון יחיה. משים רטובים על
 המבדע האוחז אבל אם ה"י טיכב על הפענונים ה"י צריך לה"י תכנס
 קולו. בלשון רבים (ודוחק לוטר רטובים על קול המדני שה"י הוא כעצמו
 לא השמיע קול).

רשם דבר השמעה קול בבניהו לפני ולפנים לא בתבנה. וחזקן
 לומר. ש"י פה שמעונו כמה צעדים בתלמד הלשן. למדה תורה דרך
 ארץ... בבנינים שונים בדרכי החיים. וא"ן לסדה תורה דרך ארץ להיחית
 לאנשים שלא לבטל לבית מדרם קידיצו מביאותם. ואשר על זה אמר חז"ל.
 שהקב"ה שונא א"ז זה גבנס לבית מדרשם בלא הריצה מוקדמה (נדה
 ס"ז ב'). י"ה מצונו כתרבה פקושה בחלמה מפרה הורשה זו. יבמה בלשון
 -סוף אמבאר (הג"ה בדלה. כ"י שנהוג אצלנו היום). וע"ן פה בבדינת
 (כ"ח א'). בעדיובין (ק"ד א') 'בתענית (כ"ה א'). אסור כאן כי בבואו
 יחיד צ"י השמעת ליל.

ועצק למד דרך ארץ זו נמצא בחלמה (ב"י תמא ד' ב"י) לפרה תורה
 דרך ארץ שלא אמר אדם לחבירו אלא אם כן קודמה חיינו שיכינו לשמעה.
 לא יזמל ביבדים מהאים.

אלות

1. מה סירשו המסרשים ולמה ופאה טעו?
2. פרשנו מספיר מהסורט את סדר צפודת בכ"ן מצדל פיוט הכיסוד. חתוכל
 למספיר?
3. למה שתי מצרכות פצדים ולמה צפודת יום הכיסורים טלסן סלפד?
4. מנין לו סלסן לא היו מצאונ'ים ולמה זה השופ?
5. פרשנו מפיא ראים מצ"נת ממסכת יומא על מקור המצ"לות. חתוכל למספיר.
 מהי הוכחתו מן הסטוק?
6. דרך כ"י הוא רוצה ללמנו מידת דרך ארץ. מהי (מה הדין מאקריש אלה?

* * *

תצורה

ד. רשימת הורש.

פרק כ"ח פסוקים מב', מג'.

(מב) זהו עלי אהרן ונר ולא יראו עון
ובתו: עבודה הנעשית עליוני בהן שאינו
לובש אותם היא עתן שעונשו מיחה ביד שמים,
בעוד שלבני שאר הכהנים באה הוראה זו רק מכוח
הציווי הכללי על לכישת הבגדים: ולקחת אחיהם הבגדים
ונר והיחה להם כהנה" (להלן כפ, הי"ט). המתפרש
בסנהדרין סג ע"כ: כזמן שבגדיהם עליהם כהונתם
עליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והם
לנו זרים, ואמר מ"י, זר ששימש — כמיתה, בודי
כהן הדין היו אסור ארבעה: מכנסים, כתונת, אכנס,
מגבעת, ובגדי בהן גדול היו שמונה: ארבעה בגדי
כהן הדין, אלא שבמקום המגבעת הוא חכש מצוננת,
וכן סעיל, אפוד, חושן, ציץ, חסר אחד הבגדים האלה.

נקרא הבהן — סחוסר בגדים, וכל עבודה הנעשית עלי
ידו כשהוא מחוסר בגדים — פסולה הוא, והרי הוא
מחלל עבודה" (ע"י ובחיים יח ע"א). אם העבודה
היא "עבודת מתנה ועבודה חמה" (ע"י פ"י לעיל מסוק
לה), עבודה שגור חייב מיתה אם עבר אותה הרי גם
כהן מחוסר בגדים שעבר איתה חייב מיתה.
ל ש ר ת ב ק ד ש — מוסב על הפסוק כולו, וגם
על ב'אם אל-אהל, שכן על "ביתא ויקנותי,
כלומר כניסה לחוך ההיכל שלא לצורך עבודה, אין
מחוסר בגדים חייב מיחה

(מב) המכנסים מגיעים רק עד הברכיים והם מכסים
את הערחה, אך מכוסים בעצמם עליוני
הכוחנות. הם נזכרים לחנו, ולא בין הבגדים העשויים
לכבוד ולתפארת, שכן הם אינם מלבושי כהנים
בלבד, אלא אף מלבושי אדם נרוא. הם מספיקים כדי
הצורך החיוני ביותר של הצניעות, ולכן שמורה
לשאר הכהנים הכונתם המיוחדת בבגדי כהונה, ככל
מקום גם הם היו בגדי קדשי והוגשו לכהנים מידי
האומה לעבודת הקודש, והם מעבדים את עבודת
הכהנים באותה המידה כמו שאר הכהנים. אף ואמר
עליהם במיוחד, מיד עם ציווי עשייתם. ככתוב הבא —

טא/זק

1. כרש"נו מספר את המיוחדת סמכסטיים, בתוכן לחספיד
2. לפסוק הוא קובע כי אף המכנסים כנים חלק מן האדים של מכנסים והם
מכנסים את עבודת הכהנים, אף זה מוצא?
3. הכהונה תלויה בלבישת הפסדים — אף ולאם ומה הרצון ספק?
4. "מחוסר פסדים" אף אם חסר רק כרס אחת, לאם ומה המסקנא?
5. קטע האחרון מספר כרש"נו משם כללי — מכו?

* * *

ה. האברבנאל.

פרק כ"ט פסוקים מא', מב'.

את הראשונים היו כנים מוכחות ומקריבים קרבנות, על החסר ועל הרחמים
שהיו מקלים מהשם יתברך, כמו שעשו קין וחבל קשוהרדייב השם להם וסרסם בארץ
(בראשית ד, ו-ו). וכן גם ובני כשיצאו מן ההיכה הצילם הי' שם ח. כו, וכן אסרהם
כשנראה אליו הי' שם יב, ו). ילכך צוה הי' לישראל, שגם הם יעשו מוכח מקריבו עליה
קרבת התמידן בכל יום, להודות להלל ולשבח לפניו על כל אשר גמלם ורב טוב לביח
ישראל. והנה הם קבלו מהנו יתברך שני תורים גדולים: האחד הוא יתבר גדול במעשה,
להיותו שלמות נפשי שהנו אליי במקום הר סיני, והשני היה גופני ביציאת מצרים, וכדי
שטרה לפניו על בני התורים האלה, צוה שיקריבו על המזבח בכל יום שני בבשמים, את
הכבש אשר יעשו בבקר, כגדו בתן תורה שהיה בבקר, שנאמר (לעיל יט, טז): זייהו ביום
השלישי בהיית הבקר דהי קולות וברקים וגר, ואת הכבש השני כגדו יציאה מצרים, לזכו
הפסח טאכלו שמה, שנאמר (לעיל יב, ו) "ישחטו אותו כל קול צאת ישראל בין הערבים".
כי לקח אותם הלשונות עצמם שנאמר בעשרת התורים ההם,

4 } ...

תצורה

ולפי שאחרי יציאת מצרים וקבלת התורה, נתן להם ה' את המן צימר לגדולתו, והעומר י' עשירית האיפה הוא (לעיל סי'. לה). לכן צוה שגם על זה יביא מנחת ויזיה עשירית האיפה מלח שהוא עומר אחד, וזרזן לנג המן שהיה בזה השיעור צממו לכל אדם מישראל, כן יתבי למוכת ד'. וברי שתהיה מנזה מהדורת, צוה שיזיה סלת בלול בשמן, לא יחזר מראי ולא פחות מהראוי אלא רביע ההין, וגם צוה בזה, לפי שכיציאת מצרים וכן במתן התורה, בכל אחד מהם קבלו ישראל כבוד גדול ומעלה עליונה על כל האומות, וכן קבלו שטריה רכה. ולזרזן זה צוה יתבדק שתהיה מנחתם בלולה בשמן, שהוא המורה על הכבוד, כי הוא עולה על כל דמשקים, ונאמר: "עוב שם משמן טוב" (קהלת ז. א), "שמן תורק שמך" (שיר דברים א. ג), ואמר⁵²: "כחיותי, להציר שיה יזיה מנזה מן המוכתר, עם היות שכל השמנים מותרים למנחה, וכן צוה שינסף עליה יין לזרזן שמחתם, כי היין ישפח לבב אנוש⁵³". וצוה שיריה רביעית ההין, כי הוא הכסות שיסטיק לשמחה ולא יגיע למכר.

ואחרי שנתן המשפט על הכבש האחד המיוחד לבקר, אפר על השני: "ואת הכבש השני מה תעשה בין הערבים במנחת הבקר ובנסכה". ולא בא הכתוב הזה לציח שיעשה את הכבש השני בין הערבים, כי כבר נזכר וד כהחלה המצוה, אבל ענינו באומר: "ואת הכבש השני אשר תעשה בין הערבים, הנה תעשה אותו בענין המנחה כפי שעשית מנחת הבקר ונסכי. וכספר "יקרא" יתבאר ויצי המנחה והגאיה, ואמר, שהתמידין האלה, לדיותם כרובן הודאה ושכר רב, יהיו לריח ניחוח, שכלם יהיו נשרפים על המזבח ויעלו בהקטירה, והיו "אשה ליי" בלומר למאכלת האש והיא אשר על המזבח.

הנה התבאר, שכמה פרשה ואח במקום דארף לעצמה, נשהו התמידין מתיחסים אל החסידים והטובים שעשה צמחם השם. וגם היותם גיולים כעצמם, וזה יתבדק שהתורה והגמול שיגמלו לו כני לא יהיה עליהם למשא, אבל יהיה דבר נקל ובלתי נחשב. כבש אחד מכל ישראל לסעודה הבקר, וכבש אחד מכל ישראל לסעודת הערב, וכן הלחם, צונה קסני עשירי האיפה סלת, ורביעית שמן, ורביעית יין. וכל זה על זרזן: "עמי מה עשית לך ומה הלאיתך ענה ב"י" (שיר ז. ג).

מא/ות:

1. מה מיתב סופת הקרבת קרבנות צ"י "מאבות מראשונים" ומהם הם השם להציע?
2. מה ציווה הקב"ה על כל עם לפני ישראל?
3. מה הם שני החסידים הגדולים אשר יכלו להם?
4. סדר הקרבנות קשור לסדר החסידים, מה מרציון סדר?
5. מה טעם המנחה - על כל פרטים - להציע?
6. מהו מקושי מאוצא כרשנו ספיאורי סטוק מא' ומה סערושו הוא?
7. מהו: "ריח ניחוח" (מה "אשם להי"י)?
8. מה רוצה כרשנו להצילנו סערושו למ?
9. מתוועה והמחול לא ימיו להטירחם" מה כוונתו?
10. מהו מרציון הכולל סקטצ למ ואף מה יראונו ספלי להקבץ נאת?

* * *